

Železniške nesreče. Brzovlak iz Valencije na Španskem je padel iz mosta v reko. Čez 20 oseb je mrtvih, 90 pa ranjenih.

Gospodinska šola v Ptuj.

Na naš oklic glede ustanovitve kuharske in gospodinske šole v Ptuj smo dobili že razna naznanila. Omenimo, da se vršijo ti tečaji v prvi vrsti za kmetse in krčmarske hčerke, ki so nad 16 let stare. Namen šole je, izobraziti dekleta v najvažnejšem gospodinskem delu, to je v prvi vrsti v kuhanju, pranju, šivanju, pospravljanju itd.

Šola se otvori dne 1. januarja l. 1908. Občina mesta Ptuj je okrajnemu zastopu pripustila prostore na starem rotovžu, kjer se bode napravilo spalno sobo in gospodinske prostore.

Vodstvo te gospodinske šole je prevzela gospodična Johana Heršič, sestra pokojnega ptujskega prošta Heršiča. Poleg tega bodeta dajali poduk 1 kuharica in 1 šivilja.

Učni načrt je sledeči: Ob 6. uri zjutraj ostanejo dekleta, si kuhajo zajutrk in pospravijo sobe. Potem grejo 1 do 2 ure ali v cerkev ali pa na sprehod in to skupno pod nadzorstvom. Ko pridejo nazaj, prične kuhanje kosila; vse pripravljene jedi porabijo dekleta same; kar bodejo skuhale, bodejo tudi jedle. Popoldne pospravijo zopet sobe. Potem prične poduk v šivanju. Obenem se bode podučevalo gladenje (peglanje) in pranje. Na večer bodejo zopet vse gojenke večerjo pripravile. Poleti bode tudi vrtnarski poduk.

Kdor želi, da bi njegova hčerka postala dobra gospodinja ali krčmarica, naj ne zamudi te prilike. Pogoji za sprejem so sledeči: Na mesec treba plačati 10 gold. in sicer 5 kron takoj, 15 kron pa pri vstopu. Katera je res prerevna, da bi zamogla to plačati, tej se bode pristojbina znižala. Poleg tega je treba, da prinese vsako dekle nekaj žmavca, putra, bučnega olja, krompirja, fižola, jajc in perutnine seboj. Vse druge potrebščine kakor postlje, kuhinjsko orodje, matrace itd., so že preskrbljene.

Kdor hoče svojo hčerko v to prepotrebno šolo poslati, naj to nemudoma naznani. Pridna dekleta bodejo v enem mesecu tečaj izgotovila. Naznanila sprejemajo: G. Jos. Ornjak, župan v Ptuj (v pekarni), uredništvo „Štajerca“, pisarna okrajnega zastopa.

Ponavljamo še enkrat: Pošiljajte svoje hčerke v to šolo!

Gospodarske.

Jesensko gnojenje. Travnikom in njivam, je gnojenje ravno tako potrebno, kakor človeku hrana. Mi moramo jesti, in sicer v obilni meri, če hočemo krepki in zdravi po zemlji migljati, zemlja potrebuje pa gnoja, če hočemo, da naj rodi. Njivam se še v tem oziru ne godi tako velika krivica — pa travnikom — kdo misli na gnojenje teh? Marsikdo še zasmehuje naprednega kmeta, ki gnoji travnike, češ je pač škoda gnoja, ki se vozi na travnike, ko ga je tako zelo treba za njive in v vinograde. Drugi zopet pravijo, kako bi ga gnojili travnike, ko še za polje nam ga premanjkuje. Res je, da imajo le malokje hlevskega gnoja v obilici; posebno za travnike ga ostaja malo, vendar je temu prav lahko pripomoči in sicer z umetnimi gnojili. Ta se dobivajo pri kmetijskih družbah, gospodarskih združenjih in pri nekaterih trgovcih, vendar je treba biti kmetovalcu pri nakupu umetnih gnojil previdnemu in jih naj kupuje vedno le ali pri kmetijskih korporacijah ali pa pri dobro znanih in vestnih trgovcih, ki jamčijo za vsebino hranilnih snovij v umetnih gnojilih. Največ sleparstva se v tem oziru godi pri fosforovih gnojilih, to so Tomasova žlindra in superfosfat, ki nemata vedno jednake množine hranilne snovi fosforne kisline. Tomasova žlindra ima v 100 kg 11 do 23 kg v zemlji raztopne fosforove kisline, superfosfat pa 12 do 21 kg. Čim več fosforne kisline ima Tomasova žlindra ali superfosfat, tem izdatnejša sta; 1 kg fosforne kisline stane 32 do 36 vinarjev. Treba je toraj pri nakupu teh gnojil vedno le na to paziti, da tudi to dobimo, kar plačama. To pa še ni vse, če gnojimo s Tomasovo žlindro ali superfosfatom, če tudi vsebujeta mnogo fosforove kisline. Takšno gnojenje je jednostransko, toraj

nezadostno. Gnojiti je treba ob jednom tudi s kalijem, ki je za rastline in za njihovo organsko življenje neobhodno potrebna hranilna snov. Mnogo se je že govorilo in pisalo. Da moramo poleg Tomasove žlindre ali superfosfata gnojiti tudi s kalijevimi gnojili, to je s kajnitom ali 40% kalijevo soljo, če hočemo doseči kakor najbolj mogoče visoke pridelke. Mnogi poskusi z umetnimi gnojili so pokazali, da je bila letina vedno le tam najboljša, kjer se je gnojilo s kalijevimi gnojili. Za njive in vinograde moramo razin z imenovanimi gnojili gnojiti še s čilskim solitrom. Travniki to gnojilo prav lahko pogrešajo in se to gnojilo na travnikih večinoma tudi ne izplača, ker je predrago. Za naše slovenske kraje je kot kalijevo gnojilo 40% kalijeve gnojna sol najbolj priporočljivo, ker je najcenejša in najizdatnejša kalijevo gnojilo. Kajnit je sicer tudi prav izvrstno kalijevo gnojilo, vendar je za naše južne pokrajine predrago, kar je iz sledečega razvidno. 100 kg 40% kalijeve soli stane 12 do 15 kron in ima v sebi 40 kg hranilne snovi kalija in stane potemkim 1 kg kalija od 30 do 37 $\frac{1}{2}$ vinarjev. 100 kg kajnita ima v sebi 12 kg kalija ter stane 5—6 kron, toraj 1 kg kalija 50 do 61 $\frac{1}{2}$ vinarjev. V sled tega bodeimo toraj vzeli za gnojenje vedno le 40% kalijevo sol, ker je potrebujemo le jedno tretjino od potrebne množine in sicer na 1 hektar: za travnike 150 do 250 kg, za žito 100 do 200 kg, in za vinograde 250 do 200 kg. Kajnita pa je treba za travnike 500 do 700 kg, za žito 400 do 600 kg, če hočemo isto množino kalija v zemljo spraviti, kot s 40% kalijevo soljo. Razun tega si pa prihranimo pri gnojenju s 40% kalijevo soljo še mnogo voznih stroškov, ker potrebujemo vedno, kakor že omenjeno, le jedno tjetjino 40% kalijeve soli od potrebne množine kajnita. Kdor bode toraj pravilno gnojil temu tudi uspeh ne bo izostal. Seveda ni čuda, če se je že marsikateri kmetič v umetnih gnojilih varal, kajti slišal je slaviti Tomasovo žlindro, kako čudežno raste trava ali druge rastline; kupil je vrečo žlindre in jo potrosil na velikanskem prostoru travnika. Morda se je vsedel tudi kakemu brezvestnemu agentu na limanice ter kupil slabo in ničvredno blago. Potem seveda ni čuda, če ni bilo uspeha. Tako prevaranega kmeta je potem pač težko pridobiti za zopetno gnojenje, ker misli, da se potem s vsakim umetnim gnojilom godi sleparija. Ne pride mu pa na um, da je v prvem oziru neuspeha krivo le njegovo napačno ravnanje z umetnim gnojem. Uspeh umetnega gnojenja ne sme nikdar izostati, če gnojimo pravilno, to je s kalijevimi in fosforovimi gnojili. Velikokrat je tudi učinek v prvem letu prav nezaten ali majhen, gotovo izvrstnejši je pa v drugem ali tretjem letu. Konečno še kratko nekaj o uporabi umetnih gnojil: 40% kalijeve soli ali kajni se trosita lahko vedno s Tomasovo žlindro ali superfosfatom dobro skupaj pomešana po travnikih. Na njivah se ta zmes jeden teden pred setvijo plitvo podorje ali dobro zavlači, v vinogradih se podkoplje in sicer najboljše že v jeseni. Če je žito že posejano, se ta zmes gnojil lahko tudi po vrhu potrosi, ko so setve že dobro ozelenele. Čilski soliter pa se rabi vedno le spomladi. Dobro je tudi travnike v jeseni pred srosenjem gnojil po dolgem in širokem s travniško brano, in kdor te nima, za navadno brano prevlačiti, posebno je to zelo koristno za travnike, ki so zelo mahoviti.

Loterijske številke.

Gradec, dne 16. novembra: 21, 20, 66, 35, 17.

Trst, dne 23. novembra: 85, 69, 67, 39, 44.

Kašijalce opozarjamo na inzerat glede Thymomel Scillae, ki je od zdravnikov dostikar priporočani, splošno znani preparat.

Trgovino Johann Koss v Celju na kolodvorskem prostoru nam priporoča vsakdo, ki jo je enkrat obiskal. Tam se dobi po izredno nizkih cenah prav lepo blago, robce, strikane stvari, potrebščine za neveste, gotove obleke, bluze, srajce, otroške vozčke, nagrobne vence itd. Tudi mi priporočamo to pošteno firmo!

Promet razpošiljalne trgovine zahteva aparat, o katerega velikosti nima navadni človek niti pojma. Pomisliti je na tisoče in zopet tisoče komadov blaga, ki morajo biti naloženi, da se kupcem pravočasno ugodi. Marsikatero blago ima zopet razne vrste po velikosti, barvi in muštru. Vsak posamezni komad vsake vrste blaga mora biti posebej numeriran, registriran, pri prodaji fakturiran in izbrisan iz skladiščnih registrov. Numeriranje gre v milijone in tako se lahko predstavljamo, koliko oseb in koliko delavske moči je v tej zalogi potreba. Razpošiljalna hiša Hanns Konrad vslužuje zdaj 200 oseb; o njih delo najdemo lepe članke v letnikih 1907 in 1908. Hanns Konradove koledarje, katerega dobijo vsi kupci te firme zastopni in poštnine prosto.

Za postno kuhinjo. V novejšem času se rabi kokosove orehe pri pripravi rib in močnatih jedi. V to je „Ceres-jedilna mast“ edino najboljša, ker se izpraša v Ustju v lastnem zavodu iz svežih, na solnce posušenih kokosovih orehov in je obnavrana pred vsako živalsko mastjo. Priporočamo vsem prijateljem postnih jedil fino „Ceres-jedilno mast“. Krofi s „Ceres-jedilno mast“ so imenito okusni in najlažje prebavljivi.

Dviganje živinoreje je nemogoče brez krme, ki ima dovolj živeza. Da se lako pridobi, treba je gnojiti travnike in pašne ter polja za krmo in plodove. Gnojenje s samim hlevskim gnojem in gnojnic ne zadostuje, ker jima primanjkuje fosforjeve kisline; morata se mesati z Tomaževo moko. V mnogih slučajih se pa poleg Tomaževe moke tudi kajnit gnoji, kar je priporočljivo zlasti pri slabem hlevskem gnojenju.

Stoj!

ali ne držite tudi

Ceres-jedilno mast

(iz kokosovih orehov)
za najboljšo stvar? Po ni samo naj-
nejša in najčistejša, temveč tudi naj-
nejša in izdatnejša mast, kar se jih kupi.

**Napravite le en poizkus!
Ne bode vas grevalo!**

Oženjen majer

kateri je nekaj nemškega zmogel, brez otrok, se sprejme pod posebno ugodnimi pogoji. Plačilo 64 kron na mesec prosto stanovanje, luč in drva, kakor tudi 1 liter mleka na dan ter eno njivo. Ponudbe sprejme g. Murschetz v Ptuj.

RAZGLAS.

Odbor hranilnice v Ljutomeru je sklenil, da zviša od 1. januarja 1908 obrestna mera za vloge

od 4 $\frac{1}{4}$ na 4 $\frac{3}{4}$ 0/0

in za hipotečna posojila

od 5 $\frac{1}{4}$ na 5 $\frac{3}{4}$ 0/0

Letno kapitalno odplačilo (Kapitalsabschlagzahlung) pa se zniža od $\frac{1}{2}$ na $\frac{1}{4}$ 0/0.

Hranilnica v Ljutomeru.

v novembru 1907.

813

Ravnateljstvo.